

ledvin, pacient je podle potřeby dále odeslán buď k urologovi, nebo k nefrologovi.

Urolog je chirurgický specialista, který operačně řeší například nádory ledvin a močových cest, kameny ve vývodných močových cestách ap.

Nefrolog je specializovaný internista, který se zabývá poruchami funkce ledvin. Zabývá se nemocemi ledvin, které jsou v souvislosti s např. cukrovkou, imunitními a metabolickými poruchami nebo vysokým krevním tlakem, léčí pacienty s akutním a chronickým selháním funkce ledvin, připravuje pacienty k transplantaci ledviny atd.

Jak se léčí chronická nedostatečnost funkce ledvin?

Léčba může být u každého pacienta jiná a záleží při tom na příčině, která k chronické nedostatečnosti funkce ledvin vedla a jak velká část ledvinové tkáně byla vyřazena z funkce. Jednou zničená ledvinová tkáň nemá schopnost obnovy funkce, a proto chronická nedostatečnost funkce ledvin je proces nevratný.

Pokud je patrné, která příčina tento proces vyvolala, je třeba pokusit se tuto příčinu

odstranit, aby se zabránilo dalšímu poškození ledvin. V každém případě, i když příčinu odstranit nelze nebo není známa, je nutno chránit zbytkovou funkci ledvin na co nejdelší dobu. Nefrolog ordinuje speciální dietu a některé léky, kterými se snaží brzditi další zhoršování funkce ledvin. Jde především o léky na snižování krevního tlaku (antihypertenziva), léky na ovlivnění činnosti příštítných tělísek, jejichž funkce bývá často zvýšená (vazáče fosfátů a aktivní formy vitaminu D), léky na ovlivnění anémie (vitaminy, preparáty železa, injekce erythropoetinu), léky ovlivňující metabolismus a stav výživy (ketoanalogy aminokyselin).

Díky účinné léčbě se daří oddálit nutnost náhrady funkce ledvin i o několik let a předejít četným závažným komplikacím, které mohou doprovázet nedostatečnost funkce ledvin.

Poděkování za sponzorskou pomoc patří:
Štefanu Margitovi
Sportovnímu klubu dialyzovaných
a transplantovaných ČSTV
České nadaci pro nemoci ledvin

www.arcodiva.cz

**ČESKÁ
SPORITELNA**

NEMOCNICE NA HOMOLCE
www.homolka.cz

ČESKÁ NEFROLOGICKÁ SPOLEČNOST
CZECH SOCIETY OF NEPHROLOGY

**CKF Czech Kidney
foundation**
**ČESKÁ NADACE
pro nemoci ledvin**

U Nemocnice 2, 128 08 Praha 2, tel.: 224 96 26 96

3

INFORMACE PRO PACIENTY

Prevence a časné příznaky onemocnění ledvin

Ledviny plní v našem organismu velmi důležité funkce, zejména odstraňují z těla některé zplodiny látkové přeměny. Pokud je jejich funkce dlouhodobě snižena, mluvíme o chronické nedostatečnosti funkce ledvin. Ta může přejít až do stadia chronického selhání funkce ledvin, kdy je již nezbytně nutné zahájit léčbu některou z forem náhrady funkce ledvin, jako je dialýza nebo transplantace. Je mnoho příčin, které tento stav mohou způsobit.

Příčiny chronické nedostatečnosti funkce ledvin

Poškození funkce ledvin v dospělém věku může být zapříčiněno celou řadou různých onemocnění. Je třeba si uvědomit, že tato onemocnění však nemusí vést k poškození ledvin v každém případě.

Tato nejčastější onemocnění jsou:

- cukrovka (diabetes mellitus);
- vysoký krevní tlak a skleróza tepen (ischemická choroba ledvin);
- záněty ledvin neinfekčního původu (glomerulonefritidy, glomerulopatie);
- uzávěry a infekce vývodných močových cest;
- dědičná onemocnění ledvin (polycystické ledviny);
- dlouhodobé užívání léků na tláčení bolesti, analgetik (analgetická nefropatie);
- maligní onemocnění.

Je možné zabránit vzniku selhání funkce ledvin?

V řadě případů ano. Pokud se podaří odstranit příčinu tohoto stavu, je možné, že se nedostatečnost jejich funkce dále nehorší. Čím méně je zničeno funkční tkáň, tím je větší naděje, že ledviny mohou dále

fungovat. Zdravé ledviny mají velkou rezervní kapacitu. Ani ztráta jedné ledviny není pro organismus problémem, proto také existuje možnost transplantace ledviny od živého dárce. Jsou však onemocnění nebo jejich určitá stadia, která vedou k nezvratnému selhání funkce ledvin prakticky vždy.

Jaké jsou možnosti včasného zachytu onemocnění ledvin?

Jsou určité možnosti, jak lze včas odhalit některá onemocnění ledvin. Na co je třeba dávat pozor?

Funkce ledvin by měly být kontrolovány v následujících případech:

- pokud máte cukrovku;
- pokud máte vysoký krevní tlak, zvláště náhle se horšící nebo obtížně léčitelný;
- při otocích nejasného původu;
- při nálezů krve nebo bílkoviny v moči;
- pokud máte příbuzné s onemocněním ledvin (např. polycystické ledviny).

Jaké příznaky onemocnění ledvin můžete pozorovat?

Velmi často se stává, že pacient i v pokro-

čilém stadiu stadiu onemocnění ledvin nemusí pozorovat žádné zvláštní obtíže.

Následující přehled uvádí nejčastější možné příznaky, které mohou s onemocněním ledvin souviset a které je nutno vyšetřit:

- přibírání na hmotnosti v důsledku zadržování tekutin v těle (otoky obličeje, očních víček, bérů);
- bolest v bederní krajině, zvláště je-li doprovázena teplotou nebo změnou barvy moči (infekce, kameny, prasklá cysta);
- tvorba pěny v moči (může být důsledkem vylučování bílkoviny do moči);
- tmavá moč (červená, červenohnědá, růžová);
- příliš velké množství moči (zvláště v noci);
- příliš malé množství moči (je-li moči méně než půl litru za den, znamená to těžké poškození funkce ledvin);
- svalová slabost, ztráta chuti k jídlu, svědivka, svalové křeče, změna barvy kůže.

Jaká vyšetření se provádějí?

Základním laboratorním vyšetřením je chemická analýza moči, mikroskopické vyšetření močového sedimentu a krevní rozbor. Pokud vznikne podezření na onemocnění